

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglaš: enostopna mm vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLAV

Plačano do:
Licealna knjižnica

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A. Telefon 360.
Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44.
Pavšalni franko.
Ljubljana.

Po ruskem odgovoru.

SPOR RADI NADALJNIH POGAJANJ Z RUSIJO. — POSEBNE POGODBE Z RUSIJO? — AVTONOMIJA VZRODNE GALICIJE.

Genova, 13. maja. (Izv.) Italijansko časopisje zahteva, da bi mogle države eventualno sklepati posebne pogodbe z Rusijo in opozarja na londonsko vest, po kateri stoji javno mnenje za ministrskim predsednikom Lloyd Georgem ter da ostane ta še deset dni v Genovi. Kot sedež ruske komisije, ki se namestila ustanoviti, se imenuje Stockholm, Kodan in Praga.

Genova, 13. maja. (Izv.) Zastopniki sil, ki so sklicale genovsko gospodarsko konferenco, kakor tudi zastopniki Poljske, Rumunije, Švedske in Švice, so se sestali danes dopoldne ob enajstih. Seji je predsedoval italijanski ministrski predsednik De Facta. Zastopniki so se bavili s položajem, ki ga je povzročila ruska spomenica na memorandum zaveznikov od 2. maja. Ko so se tekom pogajanj pojavila nesporazumjenja med posameznimi delegacijami, ali naj se pogajanja z Rusi nadaljujejo, je bila seja odgojena na danes popoldne, da se medtem potom zasebnih razgovorov doseže sporazum glede tega tako važnega vprašanja.

Genova, 13. maja. (Izv.) O nastopu Poljakov se govori, da je poljski zunanji minister Skirmunt prejel strogo naročilo, da razpravlja vsakemu razpravljanju vzhodno - galiskega vprašanja. V tem ga podpirajo Francozi. — Konferenca naj bi, ako prodre predlog angleškega ministrskega predsednika Lloyd Georgea, bavi s priznanjem želja Vzhodne Galicije po upravni avtonomiji. Poljaki so bili pripravljeni to avtonomijo dovoliti, zlasti ako bi bila omejena na posamezne okraje Vzhodne Galicije. Nasprotno pa se protivi poljski načrt ustanovitvi deželne zbornice v Lvovu.

Genova, 13. maja. (Izv.) Listi poročajo, da se je usgr. Picardi vrnil v Rim in poročal državnemu tajniku Gasparriju o svojih pogajanjih v Genovi. Ruska delegacija je priobčila izjavo, da dovoljuje Rusija po zakonu popolno svobodo vere in vesti in da vrne cerkveni imetj v kratkem namenu, kateremu so bila posvečena.

Lloyd Georgevo posredovanje.

SPLOŠNA NEZADOVOLJNOST Z RUSKIM ODGOVOROM. LLOYD GEORGE PREDLAGA KOMISIJO STROKOVNJAKOV ZA RUSKE ZADEVE IN PROVIZORNI MIROVNI PAKT EVROPE Z RUSIJO.

Genova, 13. maja. (Izv.) Lloyd George je na današnji dopoldanski seji prve politične podkomisije imel ob splošni pozornosti daljši razgovor o zadnji noti ruske delegacije. Dejal je, da je ruska spomenica zelo malo zadovoljiva, zlasti tudi v obliki. Sovjetski delegati so s svojim izizvalnim tonom povzročili nove težkoče. V bistvu žele Rusji priti do sporazuma, vendar pa se jim ni posrečilo obvladati ekstremne struje. Vsled delnega radikalizma v svoji deželi ne morejo najti Rusi gotovih smernic. Gledati pa je treba na to, da se prepreči, da se v Aziji in v Evropi ne povzročijo prevelika nasprotstva. Preprečiti je treba, da se ruskega naroda ne polasti popolen obup, kar bi imelo grozne posledice. Zaradi tega mora priporočiti, naj se pogajanja ne ustavijo. Na vsak način se mora priti do provizornega mirovnega pakta z Rusijo in Evropo. Ta pakt ne bi spravil mej v nevarnost, ampak bi se opiral na obstoječe meje in na medsebojnost. Lloyd George je končno predlagal, 1. naj se izvoli komisija strokovnjakov, ki bi nadalje proučevala vprašanje dolgov, zasebne imovine in kreditov, 2. naj se sklene provizoren mir med Rusijo in ostalimi evropskimi državami v Genovi in 3. naj se države obojestransko zavežejo, da se bodo vzdrževale vsake propagande v drugih deželah. Naj se odločijo kakorkoli, je sklenil Lloyd George, mi moramo brezpogojno odgovoriti na rusko noto. Nato je angleški ministrski predsednik sporočil, da je že pripravil tozadeven načrt. — Načelnik francoske delegacije Barthou bi rad vedel, v kakem razmerju so razni predlogi med seboj. Misli, da bi se dalo tudi takole postopati: 1. naj se zavrne ruski odgovor in 2. naj se razpravlja o pozitivnih predlogih angleškega ministrskega predsednika. Lloyd George je izjavil, da s tem ne strinja. Barthou se mu je zahvalil za to izjavo in se je zelo laskavo izrazil o plemenitem mišljenju, iz katerega izvirajo njegovi predlogi. Francoska vlada je svojčas sklenila, da ne podpiše prvotne spomenice ruski delegaciji. Francoska delegacija zaradi tega ne bo prisostvovala redakciji odgovora. Rusi se smatrajo za popolnoma svobodne in ne veče vezane. Vse, na kar so že prej pristali, sedaj tajijo in prekljujejo. Ali se hočemo pod takimi razmerami res znova začeti z njimi pogajati? To bi bil pač slab prizor. Francija izjavlja za svoj

del, da se ne more udeležiti takih odločitev. Kar se sedaj predlaga, je, naj se genovska konferenca znova začne, in sicer ob zelo nevarnih razmerah. Kar se nas tiče, je nadaljeval Barthou, se nikakor ne maramo spuščati v taka pogajanja. Naše vlade morajo odločiti, ali je komisija, kakor se predlaga, tudi v resnici mogoča in izvedljiva. Vlade morajo proučiti delanski stan in šele nato storiti končnoveljavne sklepe. — Ugotovile bodo, ali naj ta komisija kasneje obnovi pogajanja z Rusi. Ako bo tako postopali, kakor sem ravno kar predlagal, bodo Zedinjene države severoameriške morda na to pristale, da se udeležijo teh pogajanj. Potem bi bila ta komisija širši komite londonskih strokovnjakov, v katerem bi bile poleg zaveznikov in nevtralecev zastopane tudi Zedinjene države. To bi bila perspektiva, spriči katere ne bi mogli ostati brezbržni. Priznavam, da je predlog Lloyd Georgeov o provizornem mirovnem garancijskem paktu zanimiv. Toda ali je tudi res gotovo, da se varnost, ki jo namerava ustvariti angleški ministrski predsednik, ni izpremenil v pretnjo? Rusi so za delovanja strokovnjakov namignili, da stojijo za njimi sovjetska vojska.

Pritiskali bodo na sosednje države vsakokrat, kadar bodo te dežele drugega mnenja. Tako se bo načrt g. Lloyd Georgea obrnil proti onim, katere hoče ščititi. Iz navedenih vzrokov mislim, da predlogi g. Lloyd Georgea niso sprejemljivi. Stališče francoske vlade je torej popolnoma jasno. Francoska vlada ne more na to pristati, da imenuje konferenco eno ali več komisij strokovnjakov, v katerih bi bili zastopani tudi Rusi. To stališče se ne doobra premisli in francoska vlada ga ne sme več opustiti. — Nato je izjavil italijanski zunanji minister Schanzer, da tudi po njegovem mnenju ruski odgovor ni zadovoljiv. Je pa absolutno važno, da se delo konference dokonča. Ne samo italijanska vlada, ampak tudi italijanski narod zahteva, naj se obnove odnosi do Rusije. Schanzer se je zavezal za garancijsko mirovno pogodbo in je izjavil, da se mora podpisati v interesu mirnega razvoja Evrope. Po njegovem mnenju je komisija strokovnjakov v stanu odstraniti sedanje težkoče. Želi tudi, naj bodo Rusi zastopani v tej komisiji. Končal je z nujnim apelom na Francijo in Anglijo, naj se pogajanja z Rusijo ne prekinajo.

EKSPOZE MINISTRA ZA PROMET.

Beograd, 13. maja. (Izv.) V političnih krogih ostro kritizirajo ekspoze ministra za promet Staniča. Iz tega ekspozeja je razvidno, da znaša primanjkljaj v proračunu prometnega ministristva 3200 milijonov. Samo za neplačane račune, za katere ni zakonitega dovoljenja, znaša ta vsota 450 milijonov dinarjev. Kakor sodijo, se ta proračun v finančnem odboru ne sprejme, ker ni mogoče misliti, da je resen. Krediti, katere zahteva prometno ministristvo niso upravičeni, zakaj znano je, da je ministristvo potrošilo vse prebitke katere so mu poslala posamezna ravnateljstva, ne da bi to danes moglo opravičiti. Kakor se zdi, uporabijo opozicijonalne skupine to priliko za to, da bodo stavile v parlamentu nove interpelacije o slabem stanju našega prometa in o nesposobni politiki ministra Staniča ter generalnega ravnatelja liča.

ZAKON O MINISTRSKI ODGOVORNOSTI.

Beograd, 13. maja. (Izv.) Pododsek zakonodajnega odbora je imel danes sejo, na kateri se je bavil z odgovornostjo ministrov. Ni pa mogel sklepati, ker niso bili navzočni člani vlade. Razpravljanje je torej imelo le informativen značaj. Z načrtom je nezadovoljna zlasti opozicija, ker je sedanjí načrt mnogo bolj nazadnjaški, kakor je bil stari zakon o odgovornosti ministrov. Dočim so bili v starem zakonu navedeni vsi prestopki, radi katerih so mogli pozvati ministra na odgovor, stoji v novem načrtu le splošne fraze. Po starem zakonu je bilo možno predlog, da se pokliče minister na odgovor, ponovno postaviti pri prihodnjem zasedanju parlamenta, dočim to po novem zakonskem načrtu ni dovoljeno.

VOLITVE PO KRALJEVI POROKI.

Beograd, 13. maja. (Izv.) V demokratskem klubu vlada nezadovoljnost z načrtom ministra notranjih poslov dr. Marinkovića glede volilnega zakona, ki ga je sprejela vlada. Demokratski klub je sklical danes sejo, na kateri naj bi se likvidiralo to vprašanje, ker bi sicer, ako bi se komplikacije v tem vprašanju nadaljevale, moglo priti do vladne krize. Vlada poskuša nastali spor za vsako ceno poravnati in sicer predvsem zato, ker se bliža poroka kralja Aleksandra. Po kraljevi poroki pride prejkone do zelo važnih izprememb v različnih klubih in splošno prevladuje mnenje, da so skorajšnje volitve skrajno potrebne.

REŠKI INDUSTRIJI REŠKI KONSTITUANTI V KRALJEVICI.

Kraljevica, 13. maja. (Izv.) Danes je reška konstituenta, ki se nahaja v Kraljevici, prejela pomenico, v katero je podpisalo 360 reških trgovcev in industrijev jugoslovanske narodnosti. Ta spomenica protestira proti resoluciji italijanskih trgovcev in industrijev in odklanja odgovornost za vse posledice, ako se italijanska akcija posreči. V spomenici se ugotavlja, da je ta druga spomenica podpisana v glavnem od Italijanov, da pa podpisov isk ni več kakor 84. Največ od njih je bilo prisiljenih podpisati spomenico. Večina reških trgovcev in industrijev, tako zahtuje spomenica, zaupa zakoniti vladi, ki se nahaja v Kraljevici in zahteva, da podvzame ta vse potrebne korake, da se konča sedanje neurejeno stanje na Reki.

ZANELLA ZA MEDNARODNO PREISKOVALNO KOMISIJO NA REKI.

Beograd, 13. maja. (Izv.) Predsednik zakonite reške vlade Zanela se je obrnil na našo vlado, kakor tudi na člane narodne skupščine s prošnjo, naj podpirajo njegovo akcijo, ki stremi za tem, da se pošlje na Reko mednarodna komisija.

TUDI V AMERIKI VESTI O HRVATSKI REVOLUCIJI.

Beograd, 13. maja. (Izv.) Naše poslaništvo v Washingtonu je ministristvo za zunanje posle obvestilo, da so izšle tudi v ameriškem časopisju vesti, da je na Hrvaškem izbruhnila revolucija. Kakor zatrjujejo te vesti, se je na Hrvaškem osnovala vlada, ki ji načeljuje Stjepan Radić. Vojni minister je baje general Salis - Seceves, minister za notranje posle Gagliardi in minister za zunanje posle Nikolić - Podrinski. Te vesti so v ameriških finančnih krogih povzročile veliko vznemirjenje in jugoslovanska vlada je smatrala za potrebno naročiti tamošnjemu poslaništvu, da te vesti, ki jih pošilja v svet Italija, najodločneje dementira.

Moralne kvalitete.

Propadanje demokratske stranke je brez dvoma najbolj zanimivo dejstvo sodobnega političnega življenja med Slovenci. Ta zagonetnost postaja večja, ako pomislimo, da so njeni današnji voditelji znali kaj spretno nabaviti ogromna gmotna sredstva, s katerimi vzdržujejo v Sloveniji dva nova dnevnika, nekaj tednikov in celo znanstveno revijo, vse to nizko pod pravo dnevno ceno ostalih slovenskih časopisov. Poleg teh gmotnih sredstev so demokratski voditelji nad dve leti v vladi in vodijo od tam vso slovensko državno upravo in imajo izročeno na milost in nemilost celokupno slovensko državno uradništvo. K tem gmotnim in političnim silam so pridružili kaj zapeljiva programatična načela demokracizma, državnega edinstva in kulturnega jugoslovantstva. Kljub vsemu temu je bil zadnjič demokratski minister izžvižgan na shoda demokratskih gospodarskih krogov, državno uradništvo je po svoji večini že davno zapustilo demokratsko stranko, slovenski kulturni delavci so celo pretrgali osebne zveze s strankinimi načelniki slovenskega demokracizma. Kar se danes še zbira pod okriljem demokratske stranke, je peščica voditeljev, strankarsko zaslepljenih in zapeljanih fanatikov ter strupen, iz žurnalističnega vidika skrajno nemoralen in brezvesten tisk.

To zanimivo dejstvo je brez dvoma znano tudi vodstvu demokratske stranke same, toda vidno je, da si ne zna pomagati iz te neprijetne zagate. Samospoznanja lastnih napak pa slovenski demokracizem vse dotlej ne bo imel, dokler bo oboževal perlidne metode, na instinkte mas računajočega žurnalizma ter ne bo uvidel, da je gradnja strankarskega telesa ter resnična državniška moč vezana na čiste moralne kvalitete, na etično dopustne borbene korake ter na resnične značaje.

Odkar se je pojavila mladinska struja demokratske stranke z lastnim glasilom, je ubrala pota brezobzirnega, makiavelističnega krutega, domisljavo oholega bulvardnega tiska ter poizkušala s terorističnimi metodami zasnovati ter razširiti demokratsko strankarsko organizacijo. Opustila je nevhvaležno, zato pa tem uspešnejšo pot idealnega propovedovanja, idejnega pristašstva ter je mesto tega pred dvema leti zanesla v slovensko državno upravo nje poštenost okužujoči bacil strankarskega partizanstva. Ali ni značilno, da razven dveh, treh strankarskih shodov demokratski voditelji niso čutili v sebi toliko ognja in navdušenja za svoja strankarska načela, da bi bili govorniki pred akademsko mladino, da bi si bili upali pred višjo slovensko inteligenco in ji pokaznejvali svoje spasilne državne in kulturne ideje. Predobro so se v tem oziru ocenili: niso imeli niti zadostnih strokovnih sposobnosti, niti nedotakljivih moralnih kvalitete, ki so za take nastope prepotrebne.

Ali naj spomnimo na odurno gonjo, ki so jo neki člani demokratskega vodstva vprizorili, prav po nepotrebi in v ogromno lastno škodo, proti slovenskim kulturnim delavcem? Tudi pri tej priliki so prišle na dan ne baš laskave moralne kvalitete.

In potem tisti dogodki ob znanih lanskih procesih. Žalostno za stranko, še hušje za voditelje, ki so brez sramu omadeževali svoje osebnosti do konca življenja, ne morebiti z miselnimi ali taktičnimi pogreški, temveč z moralno diskvalifikacijo. Tako jih bo sodila naša politična zgodovina, tako jih bo prejel ali slej obsodila radikalna politična kritika, ki se bo pojavila z mlado generacijo. Kajli časi, ko se je pod zastavo slovenskega naprednega imena zbirala enotna četa z blagoslovljenim hišnim mirom, so izginili.

Najboljše znamenje za kulturno upravičenost naprednega slovenstva pa bo brezobzirna kritika, ki bo uvedla tudi v politično življenje trajnoveljavne in zato tudi edino uspešne moralne temelje političnega dela in boja.

Teh moralnih kvalitete, bodisi v delu, bodisi v osebnostih, slovenski demokracizem nima. Zato nima pripadništva, nima javnega mnenja za seboj, zato nujno propada.

Najnovejši dokaz te nemoralnosti je sedanjí napad ne proti političnim nazorom, temveč proti osebam in listom, ki nasprotuje vsakemu poštenemu čutu in dostojanstvu. Čim večje je pomanjkanje argumentov, tem večje je osebna besnost.

Iz zakonodajnega odbora.

PASIVNA VOLILNA PRAVICA GOZDARSKIH URADNIKOV.

ZAKON O VOLILNIH LISTAH SPREJET.

Beograd, 13. maja. (Izv.) Danes dopoldne je bila plenarna seja zakonodajnega odbora. Pred prehodom na dnevni red je poročal predsednik Trifković, da je prejel petico, v kateri se naproša, da bi se gozdarskim uradnikom priznala pasivna volilna pravica. To petico predloži v kratkem odboru. Na dnevnem redu je bila debata o zakonu glede volilnih list, ki ga je predložil pododbor. Preden je prišlo do glasovanja, je povzel besedo poročevalec dr. Perić, ki je v kratkih besedah pojasnil zakon. Pri načelnem glasovanju je glasovalo 16 članov za zakon in dva proti. — Nato se je pričela podrobna debata. Pri § 1 je zahteval posl. Franasilović, da se vpišejo uradniki tamkaj v volilne liste, kjer stalno bivajo, to se pravi, kjer stanujejo. Ta predlog je bil sprejet. Paragrafi 1 do 11 so bili nato sprejeti brez izpremembe. Pri § 12 je zahteval poslanec Lazić, da se mu vključi določba, po kateri se imajo izvesti poprave volilnih list do roka pet dni pred volitvami. Poročevalec tega predloga ni odobril, ker traja rok za poprave v volilnih listah itak dva meseca. Tega mnenja je bil tudi poslanec Jovanović, ki je poudarjal, da se merodajni činitelji ne smejo preveč zavezovati za posameznike, temveč da morajo vedno imeti pred očmi blaginjo celokupnosti. Predlog poslanca Lazića je bil nato odklonjen. Pri § 15 je zahteval poslanec Lazić, naj se pojasni, kako naj si predstavljamo kaznovanje onih oseb, ki namenoma niso izvedli

vpisov v volilne liste. Menil je, da tega namena ni možno ugotoviti. Poslanec Popović je imel daljši govor, v katerem je skušal dokazati, da se ta namera da ugotoviti. Odbor je končno sprejel predlog poslanca Popovića, in § 15 je bil sprejet, le nekatere besede so bile natančneje določene. Po § 16 je bil po predlogu poslanca Sokića izpremenjen § 17, ki določa, da grezke, ki jih navajajo §§ 14, 15 in 16, kaznujejo sodišča prve instance. Pri § 23 je predlagal poslanec Lazić, naj se pred vsako volitvijo volilne liste pošljejo sodišču, da jih potrdi. Za prepis je predlagal rok treh in ne petih let. Poročevalec tega predloga ni odobril, zakaj po njegovem mnenju so volilne liste nekaj stalnega, dočim bi po predlogu posl. Lazića postale nekaj improviziranega. — Nato so prešli k glasovanju in je od 20 poslancev glasovalo 16 za zakonski načrt, a 4 proti. Potemtakem je bil zakonski načrt o volilnih listah z nekaterimi nebitvenimi izpremembami končnoveljavno sprejet in se predložil narodni skupščini. Za poročevalca je bil izvoljen dr. Perić.

Pariz, 13. maja. (Izv.) Italijanska in angleška vlada nameravata skleniti politični in gospodarski dogovor, ki naj zavaruje stališče, ki ga Italija zavzema na Sredozemskem morju. Ta sporazum nima osti proti Franciji. Kakor se doznava, se ta sporazum v Italiji ne odobrava splošno.

POGAJANJA ZA POSOJILO.

Beograd, 13. maja. (Izv.) Vprašanje posojila stoji še vedno na dnevnem redu. Finančni minister dr. Kumanudi še vedno razpravlja z odposlancem skupine Bler o izpremembi posameznih določb. Te izpremembe, ki jih zahteva jugoslovanska vlada, so zelo važne. Vlada zahteva predvsem, da se izplača večji del posojila v gotovini. Kakor se govori, je prišlo pri včerajšnji seji ministrskega sveta do ostrih nastopov. Nekateri ministri so celo predlagali,

naj se s skupino Bler ne sklene ničesar glede posojila.

DELNO POMILOŠČENJE POVODOM KRALJEVE POROKE.

Zagreb, 13. maja. (Izv.) Kakor poroča »Slobodna Tribuna« iz Beograda, je izgotovljen ukaz o pomiloščenju povodom kraljeve svatbe, ki bo te dni predložen vladarju v podpis. Kakor pa pristavlja list, dokazuje stilizacija zadnjega stavka, da bo amnestija le delna, in ne splošna ter da vlada nikakor ni dovolj dalekovidna.

Revščina.

Biti glasilo vladnih oziroma vladajočih strank je skoro povsod nekoliko nevarna stvar — pri nas Tantalove muke.

Če list hvali in mora hvaliti n. pr. Lloyd Georgea ali Poicaréja, no to še gre: vsak človek ima napake in slabosti in tak-le državnik jih ima tudi, zato si njegov žurnalst naredi stvar nekoliko priprosto. Kadar naredi gospod neumnost, oziroma politično govorenje: taktičen pogrešek, prinese za uvodnik razpravo o najnovejši ekspediciji na mount Everest, kadar pa se posreči gospodu politična poteza, jo dne njegov oproda pod povečalo steklo. V vsem tem je nekaka tradicija, je nek sistem, ki daje vsemu nekako ustaljenost. Zato je na drugi strani žurnalst bogato nagraden s tem, da mu zaupa gospod tu in tam kako tajnost, ki se bo še-le zgodila in oproda piše drugi dan z gesto preroka o bodočnosti, in ko se prerokovanje uresniči, je to dobro za oprodo in gospoda. In kar je v vsem tem, kakor rečeno tradicija, hvalijo oziroma graja go-spoda Brianda danes še ravno isti listi, ki so ga grajali in hvalili, ko je bil ministrijski predsednik — in Briand ni ne toži, pred sodnijo namreč.

Težko pa, brate, vladnemu žurnalistu pri nas. Kje naj dobi n. pr. samo en (reci in piši en) akt vlade ali kakga člana vlade, ki bi bil naredil kak državniški čin, ki bi se splačalo pisati o njem vsaj na drugi strani malomestnega lista? In danes dobiš kak odlok vlade in mu zapoješ slovo, predno se je posušilo tiskalno črnilo, ve ves svet, da je odlok škodljiv, in predno začneš premišljevat, kako je mogel biti ta odlok pravzaprav sploh izdan — ga vlada točno prekliče. To je nerodno, ali celo še nekaj več. Kaj naj potem dela pri nas ubogi vladni žurnalst? V tej skrapi sili si je pomagaj, kakor je vedel in znal. Vzel je predse uradni list, kjer ga je publicirana oziroma obnarodovana nesrečna ustava in vsek dan prepiše iz nje par odstavkov in dokazuje, da je vsak akt vlade v skladu z ustavo. Tako smo srečno prišli tako daleč, da bi brez vsakega pretiravanja lahko imenovali naše vladne liste: popularne in lahko razumljive komentarije k »Službenim novim kraljevine SHS«. In kaj dobi naš Tantalus (tukaj ne mislimo kaj materijalnega) od vlade za to? Če mu kaj zaupa in on potem tisto revščino razveden v svojem uvodniku, ve vsak človek, da se to ne bo zgodilo. Dobi pa 24 ur prej, predno je publicirano v »Uradnem listu« kakšno imenovanje deželne oestarija in če je sreča jako naklonjena, tudi kakga asistenta. To je pa tudi vse. Tukaj se ne more razviti nobena druga tradicija kot tradicija prepisovanja ustave in noben drug sistem: če ni mogoče nesistematičnost tudi sistem. Ne bomo nadalje razkazovali te revščine in ne bi bili sploh omenili, če se ne bi bili začeli prizadeti sami bahati z njo, pokazali bomo samo še en primer. Ko je prišel v Ljubljano pokrajinski namestnik Hribar, je imel na kolodvoru nagovor, kjer je bil tudi stavek, da je po njegovem mnenju ustava dobra. In nek vladni list je vzklilni drugi dan emfatično, da je celo gospod namestnik rekel, da je ustava dobra. Mi smo imeli takrat svoje mnenje o ustavi in dotičnem stavku gospoda pokrajinskega namestnika, svojega mnenja pa nismo izrazili. Dotični vladni list pa je hotel s tem povedati, da je najkompetentnejša oseba izrekla svoje mnenje o ustavi — in je torej jasno, da je ustava dobra. Danes pa, brate, pojdi in beri, za kako kompetentnega velja še gospod namestnik po Rističevi aferi (ali morda že preje?) v dotičnem listu. Danes ne bi zadostovalo, da bi rekel g. namestnik po Rističevi aferi (ali morda že preje?) v dotičnem listu. Danes ne bi zadostovalo, da bi rekel g. namestnik tako in tako — danes je treba nadvse mučno afero razčistiti.

Boj za ministarstvo za socialno politiko.

Zopet se vrši ljut boj za obstoj ministarstva za socialno politiko. Srbijski radikalci zastopajo stališče, da je to ministarstvo nepotrebno. V kolikor so potrebni posamezni oddelki, se naj priključijo drugim ministrom. Radikalci so napravili že enkrat napad na to ministarstvo v preteklem letu. Napad je bil takrat odbit in najbrže bo tudi tokrat.

Značilni so motivi tega napada. Treba štediti v državnem gospodarstvu, da se ustanovi ravnovesje v državnem proračunu in da se ustavi inflacija. To je parola vlade. In gotovo je, da je to zdravo načelo, po katerem se danes ravna v vseh državah. Seveda je razlika v tem, kako se to načelo v praksi izvaja.

Da naša izvajanja ne bodo visela v zraku, poglejmo, koliko je bilo predvidenega doslej za to ministarstvo!

milijonov	%celok. drž. izdatk.
1919/20	9.5
1920/21	78.4
	0.5 %
	1.8 %

Za letošnje proračunsko leto je predvidenih 414 milijonov dinarjev, vendar je tu všteta vsota za invalide, ki tvori dve tretjini celokupnih izdatkov. Lani je bilo vzeto v proračun za invalide 304 mil. dinarjev.

Če poznamo te številke, potem se vprašamo, ali je še sploh možna večja skopost napram socialni politiki. En dober procent vseh državnih izdatkov je določenih za socialno politiko. Z drugimi besedami pomeni to, da je vsa socialna politika pri nas samo na papirju in da je določen večji del tega proračuna za uradnike, dočim ne ostanje skoro ničesar za one, ki so potrebni socialne zaščite in za katere je to ministarstvo postavljeno. Z drugimi besedami je faktično danes ministarstvo za socialno politiko samo še na papirju — reklama za inozemstvo: glejte saj smo kulturna in socialna država.

To ministarstvo je domena demokratov. Vodstvo so imeli v rokah slovenski demokrati. Prej je imel resor v rokah Kukovec, pozneje Žerjav. Dosti so se hvalili, koliko so napravili na socialno političnem polju. V resnici pa so sabotirali delo in uničili še one socialne pridobitve, ki jih je imelo delavstvo iz preteklosti in od prevrata sem. Mesto da bi ščitili osemurni delavnik, so ga povsod sabotirali in tuhtali, kako bi ga ukinili. Kazenskih sankcij itak niso izvajali. Ali niti to jim ni bilo dovolj. Hoteli so na vsak način, da se zopet uvede deseturni delavnik. In to se jim je tudi že v veliki meri posrečilo. V delavskih institucijah so uvedli princip paritetnega zastopstva in tako izročili te institucije v roke podjetnikom. Danes se bore te institucije za poslednje ostanke svoje avtonomije. Zakon o nadzorstvu dela so tako zveržili, da bo faktično ostalo obrtno nadzorništvo samo na papirju. Ustanovili so delavske zbornice, obenem pa oropali belgaisko avtonomije. Kako izgleda z zaščito dece, pojdite in vprašajte one, ki so se vrgli v to delo z vso ljubeznijo, da vam povedo bridke izkušnje. In kako gre invalidom?

Tako izgleda socialna politika, ki so jo vodili demokrati. In oni so ostro nastopili proti zahtevi radikalcev, da bi se ukinilo ministarstvo za socialno politiko. In vendar, ali je kaka razlika med obema?

Pač! Radikalci so slučajno toliko odkriti, da smatrajo, da je škoda denarja, da bi se igrala socialna politična komedija še naprej in da se dajo ti milijoni bolje naložiti.

Demokrati pa smatrajo, da je bolje, če se igra socialna politična komedija — kakor pa da bi se barbarstvo pokazalo v polni luči.

Takšno je današnje stanje. In mnogo jih je, ki tega ne razumejo. Kje leže vzroki?

Akademski mladina slovenski javnosti.

Se vedno umirajo milijoni naših bratov Rusov najstrašnejše smrti — lakote.

Svetovna vojna je naučila tudi nas, kaj se pravi stradati in trpeti, kaj se pravi poslušati jok in prošnje dece, ki zama iz teže svoje ročice za skorjo kruha. Tam ne strada samo tako, kakor smo stradali mi, — tam ob Volgi umirajo stotisoči gladu, tam uživajo kruh iz gnile slame, skorje iz prsti, tam uživajo celo meso mrličev, samo da utešijo strašni glad. Spričo tako grozne bede ne sme ostati niti eno srce trdo in neumljeno, posebno še, kar vemo za vse obupne prošnje umirajočih, in ker bi saj po svojih močeh lahko pomagali. Nič ne sme osteti gluh za vse grozne vesti onega naroda, h kateremu smo vsi Slovani dvigali vedno z zaupanjem in s ponosom oči! Ali naj ga sedaj v nesreči zapustimo in izdamo?

Zato apelira celokupna akademska mladina na vse one, ki se zavedajo svoje človeške in slovenske dolžnosti, napram trepetu ruskega naroda, da pomagajo in podprejo z izdatnimi prispevki akcijo za pomoč gladujočim v Rusiji.

V nedeljo, 14. maja 1922 priredi »Ruski dan« in akademiki bodo pobirali prostovoljne prispevke po ulicah in eventualno tudi po hišah v Ljubljani. Toda vsako naj se zaveda, da akademiki ne bodo beračili miloščine, temveč da vrše le svojo sveto dolžnost, ki jo imamo vsi napram ruskemu narodu, da prostjo v imenu 37 milijonov gladujočih, pomoči. Kdor le more, naj daruje večje vsote, kajti ta pomoč se nam lahko še kdaj bogato obrestuje in ruski narod ne bo pozabil, če mu pomagamo v nesreči.

Celokupna akademska mladina.

Uničenje 30.000 družin jugosloven. narodnosti

Za obstoj tako lepe in bogate kraljevine SHS je treba priznati zasluge tudi najnižjim slojem, ker zama bi se bili trudili voditelji, ako bi ne bili tudi zadnji bla-poc k temu pripomoček. Ko se je izvedelo, da se je mogočna armada trojevega razbula, je vsak, tudi najnižji človek mislil, kako se bodo ustvarila zaželjena Jugoslavija. Na prvi poziv, naj se zavedni Slovani dero pod orožje v svrhu končne osvoboditve, je vse z veseljem zgrabilo za orožje, o katerem ni hotel poprej nihče vedeti. Vse to so storili le v upanju, da bodo po končni zmagi uživali vsi pravi Jugoslovani sad svojega dela.

Toda kako se je zgodilo? Voditelji, ki so s pomočjo ljudstva prišli do visokih mest, do brezprimerno visokih plač, nočejo ničesar več vedeti o svojih pomagalcih. Baš nasprotno delajo, ne držijo se svojih obljub niti v najmanjši meri, še manjše se nad svojimi nižjimi sodržavljani in volilci. Svoje maskevanje so začeli izvajati v prvi vrsti pri najnesrečnejših t. j. pri vojnih invalidih, njih vdovah in starih, v drugi vrsti pa so jim prav prišli uradni slugi. Invalidske naredbe in naredbo o začasnih pomočih so zmešali v en začasni zakon, ki pa je takšen, da se nihče iz njega ne spozna, kdo ima in kdo nima pravice do invalidske pokojnine. Pri zadnjih nadpregledih so spoznale komisije za 25% več invalidov, pokojnine pa se ne izplačajo niti težkim invalidom, še manj pa invalidom z 20-50% nezmožnosti.

Mogoče je, da ljubljanski invalidi in oni iz bližnje okolice dobe vse, kar jim gre po začasnem zakonu, toda invalidi, ki so oddaljeni od Ljubljane, pa lahko poginejo. Za tako ravnanje pa se lahko vojni invalidi zahvalijo svoji moderni organizaciji (centrali v Ljubljani).

V drugi vrsti so pa uradni slugi in poduradniki. Tudi ti reveži morajo občutiti moč demokratske vlade, zato so jim samovoljno maksimirali plače. S takim početjem si vladni krogi ne bodo pridobili simpatij niti pri uradnikih, še manj pri nižjih službenicah, celo nič pa pri vojnih invalidih.

Vsi prizadeti vedo, da se sedanja vlada niti najmanj ne zmeja za tako opravljene kritike, ker jim je prva skrb, da ščitijo kapitaliste in veleveržilke. Toda prišle bodo zopet volitve, ko bodo zvedeli, da je njihova moč v državi ugasnila. Na njihova mesta morajo priti zastopniki, ki bodo znali ceniti svoje zaupnike in volilce, moške, ki se bodo zavedali, da so zakoni tudi zanje sveti, da jih morajo spoštovati, ne pa kakor se je zgodilo z imenovanimi zakoni, ki so bili sprejeti in po kralju podpisani, potem pa so jih predelali tako, da je uprosanih 30.000 družin s približno 60.000 otroki. Vsi ti, ako sploh preživijo in dorastejo, se bodo spominjali kako so demokratje zanje skrbeli.

PREDAVANJE PROF. PREOBRAZENSKEGA O GLADU V RUSIJI SE VRŠI DANES OB 10. URI DOP. V SLAVNOSTNI DVORANI VSEUČILIŠČA NA KONGRESNEM TRGU.

Gospodarstvo.

Finančna obnova Evrope.

Znano je, da se nahaja na genovski konferenci tudi F. A. Vanderlip kot opazovalec Zedinjenih držav Amerike. Ker spada gotovo med največje finančne strokovnjake bančnega kapitala Zedinjenih držav, zato prihajamo izveč poročila, ki ga je sestavil z ozirom na predlog, ki se je nedavno razpravljalo na genovski konferenci, in po katerem naj bi glavne evropske državne banke podvzele solidarno akcijo za izboljšanje mednarodnega kredita in za ozdravitev razvrednotenih valut. Finančna komisija je tudi že pozvala angleško državno banko, da skliče čimprej sestanek odposlancev vodilnih evropskih bank, ki naj bi sestavili potrebne finančne načrte. Toda čim resnejše se o tej zadevi razpravljajo, tem večje postajajo težave solidarnega finančnega dela med tako različnimi bankami, kakor je n. pr. angleška narodna banka in ogrska. Zaradi tega menijo, da ne bo mogoča skupnost ter da bo šlo za enotno delo samo tistih zavodov, ki bodo na teh vprašanjih zainteresirani. Te evropske narodne banke se dele v tri skupine. V prvi se nahajajo zavodi, ki razpolagajo z zadostnimi rezervami, da morejo vzdrževati lastno tržišče z zlatom. V tej skupini se nahajajo narodne banke Anglije, Holandske, Švice in Španije. V drugi skupini se nahajajo države, katere delajo za ozdravitev svoje valute. V tretji skupini pa so Nemčija, Avstrija, Poljska in večina držav srednje Evrope. Načrt finančne komisije pravi, da bi se morali začeti sestati samo zastopniki Angleške, Holandske, Švedske in Švice, ki naj bi izdelali pravne temelje skupnega imenotnega dela. Šele nato, naj bi se ti delegati sestali z zastopniki ostalih evropskih bank. Ker gre pri evropskih valutah za to, da se vzpostavi zlati podloga valutne vrednosti, zato smatrajo evropske banke, da je sodelovanje Amerike neobhodno potrebno. Sicer ne prevladuje danes misel, da bi se moralo nabaviti efektivno zlato v Zedinjenih državah. Danes smatrajo, da bi bilo boljše prepustiti Ameriki zlate rezerve in da bi bilo ugodnejše, ako bi smele razpolagati z zadostnimi krediti v dolarjih, tako da bi medsebojno lahko kupčevali z dolarji in torej z zlatom. Prava zapreka sodelovanja ameriške Federal Reserve Bank se nahaja v njeni upravi, ki je popolnoma različna od onih evropskih bank. Vanderlip zavrača stališče, da bi se radi statutih ne udeležila ameriška narodna banka evropske finančne obnove. Amerika razpolaga z ogromnimi množinami zlata. Ves svet stega roke po njenem zlatu in Amerika razpolaga s tretjino vsega zlata na svetu sila neekonomično. Nevarnost ne tiči samo v neekonomični izrabi tega zlata, temveč tudi v tem, da se njene zlate rezerve čezdale imobilizirajo. Zaradi tega predlaga Vanderlip, da bi ameriška Federal Reserve Bank oddala del svoje zlate podloge gotovim evropskim narodnim bankam. S tem bi se te evropske banke zadobile ogromna sredstva za finančno obnovo lažnih držav. Na ta način bi finančni položaj Amerike narodne banke šele dobil na svetovnem finančnem trgu tisto obvladujoče mesto, ki ji gre po njeni važnosti.

Odprtje paketa prometa med našo državo in poljsko republiko. Sporazumno s poljsko pošto upravo se je odprl paketni promet med našo kraljevino in poljsko republiko. Paketi iz Poljske se smejo prevažati tudi v prehodno preko naše države. Za kraje v Poljski se smejo sprejemati paketi do teže 10 kg in z označeno vrednostjo do 1000 zlatih frankov. Težna pristojbina za pakete do 5 kg je 22 dinara 50 para, za pakete od 5 do 10 kg pa 38 dinara 50 para. Vrednostna pristojbina znaša za vsakih 1000 dinarjev 1 dinar 50 para. — Vsaki poštni spremnici je treba priložiti po dve carinski napovedi.

Češki kapital za obnovo ukrajinske industrije. Kakor se poroča iz Rige, se pogaja zastopstvo Vukospilke (vseruske družabne zveze) s družbo Škodovih zavodov za obnovo obrti v Ukrajini. Družba bi imela prevzeti zaplenjene zavode za gospodarske stroje v Odesi. V ta namen bodo Škodovi zavodi ustanovili posebno družbo, čiji delničarji bodo ukrajinske družbe. Pa tudi s sindikatом češkoslovaških tekstilnih tvornicarjev se pogaja Vukospilka za prevzete velikih tekstilnih tvornic v Ukrajini.

Razmah produkcije v poljskih premogovih in solnih rudnikih. Krakovski listi z zadovoljstvom konstatirajo, da se je produkcija premoga v dombrovski in krakovski kotlini silno dvignila. Krakovska »Reforma« pravi, da se je v obeh premogovnih rudnikih dvignila produkcija v poslednjem času za 110 odstotkov produkcije iz l. 1913. Takega razmaha ni dosegla doslej ne Francoska, ne Belgija, ne Češka. V nobeni navedeni deželi se niti predvojna produkcija do danes ni dosegla. Tudi v slovečem solnem rudniku Vellčki se je razmahnila produkcija za 160 odstotkov predvojne pridobitve. Ako ima državni monopol tako dober uspeh, priča to, da je uprava jako dobra.

Uvoz luksuznega in potrebnega blaga v Zedinjene države. Padec uvoza potrebnega blaga, ki znaša proti prejšnjemu 57 odstotkov kakor tudi klic po štedljivosti se ne tičejo kakor je videti, ameriških bogatašev, kateri so lani kupovali luksuzno blago v inozemstvu v enaki ali pa še v večji meri, kakor predlansko leto. Tako se je uvozilo v septembru lanskega leta draguljev v vrednosti 3.806.000 dolarjev proti 3.475.000 dol. l. 1920; demanti, ki so se uvozili v omejeni dobi, so znašali 35.000 karatov proti 23000 karatom prejšnjega leta; gledé brušenih ne pa vdelanih diamantov je razmerje še očitnejše, namreč 32.000 karatov lani proti 16.000 v istem mesecu predlanskega leta. Zelo zanimivo je, da je uvoz opojnih pijač kljub strogi prepovedi, znatno poskočil: uvoz alkoholnih pijač je znašal v mesecu septembru lanskega leta 627.000 dolarjev proti 370.000 dolarjem v istem mesecu predlanskega leta. Tako je tudi glede čipk in vezenin: v septembru lanskega leta se je uvozilo 33 milijonov jardov bombaževih čipk, proti 10.600.000 v istem mesecu prej to leto. Razmerje vezenin je tudi tako, namreč 3 : 1. Vkupna vrednost vseh vrst čipk in vezenin je znašala lani v septembru 3.013.000 proti 2.387.000 v istem času predlanskega leta. Pač pa je nekaj drugih luksuznih predmetov, kojih uvoz se je zmanjšal od predlanskega leta na lansko leto. V mislih imamo namreč: umetnine, avtomobile, zlatino, dišave, ure in tobačne izdelke. Ako upoštevamo obvede kategoriji luksuznega blaga, pa se pokaže skupni padec 20 odstotkov proti omejenim 57 odstotkom potrebnega blaga. Izmed vsega uvoza je najbolj padel, namreč za 71 odstotkov, uvoz živil, za tem pa uvoz napol izgotovljenih fabrikatov.

ZA GLADUJOČE V RUSIJI. V NEDELJO 14. T. M. SE BO ZBIRALO PO LJUBLJANSKIH ULICAH PRISPEVKE ZA GLADUJOČE V RUSIJI. PROSIMO OBČINSTVO, DA DARUJE VSAK PO SVOJIM RAZMERAM V TA NAMEN. 100 DIN ZADOSTUJE, DA SE REŠI ENO ČLOVEŠKO ŽIVLJENJE. KDOR SE NE ČUTI PRISILJENEGA, DA DARUJE ŽE IZ DOLŽNOSTI, KI NAM JO NAREKUJE LJUBEZEN DO BLIŽNJEGA, NAJ POMISLI, DA SO MILIJONI IN MILIJONI OČETOV, SINOV IN BRATOV TEH STRADAJOČIH RUSKIH MUŽIKOV MORALI UMRETI NA GALIŠKIH PLANJAVAH, DA SO TAKO OSVOBODILI NAS IZ AVSTRIJSKEGA SUZENJSTVA.

DR. M. ROSTOHAR:

Vodilna načela narodnega socializma.

(Konec.)

Občudovanju tega, kar se človeku kaže kot mogočno in veličansko, se pridružuje čustvo vdane boječnosti, ki jet im jače, čim večkrat skusi v življenju svojo slabost in čim bolj se v primeru s veličino vzora zaveda svoje neznanosti.

Rodbinska avtoriteta je najprvotnejša oblika družabne avtoritete, ki prehaja po raznih razvojnih oblikah končno v obliko državne oblasti. Prvotna avtoriteta predstavlja posebejno voljo rodbine. Volja rodbinskega poglavarja je zakon, katerega obveznost izhaja iz rodbinske avtoritete, opirajoče se na ljubezni polno skrb za dobrobit in povsod rodbine kot krvne celote. Tej avtoriteti so podrejeni ne samo otroci, ampak tudi žene oziroma mati in sužnji, ki so v enaki meri dolžni izkazovati ji pokorščino. Ta avtoriteta rodbinskega poglavarja pa ostane ohranjena tudi tedaj, ko rodbina rastejo, se širijo s sprejemanjem novih tujekravnih podedincev in ko nastajajo z novimi zakonskimi zvezami novi rodbinski zarodki in okvirju prvotnega skupnega življenja. Tako nastajajo rodovi in zadruge kot nove oblike družabnega življenja. Višji tip socialne integracije pa nam predstavljajo plemena in narodi, ki niso več plod zgolj rodovnega razraščanja, ampak večji delj so plod socialne asimilacije.

Rakli smo, da je zavestna krvna enota motiv rodbinskega

čustvovanja. Ravno tako pri narodu. V narodu ljubimo množico podedincev, ker jo pojmujeemo kot enoto krvnega sorodstva, akoravno se tega sorodstva ne moremo več zavedati, temveč se ga zavedamo le po simbolih, ki pa so pri raznih narodih različni. Kot najspodobnejši simbol krvne enote se pojavlja naroden jezik, kot predstavniki in nositelji narodne zavesti. K temu pa usposoblja zlasti dejstvo, da je jezik že od prvega početka organ skupnega življenja in njegovega razvoja. Vsak korak v splošnem razvoju družbe je bil pogojen od razvoja in napredka jezika, kot organa njene duševne skupnosti. V njegovi strukturi so vložene duševne pridobitve skupnega življenja. Zato se jezik po pravici nazivlje zakladnica kulturnega življenja vsakega naroda.

Čudovito pri tem je to: dasiravno danes pri nobenem civiliziranem narodu krvnega sorodstva ni mogoče več dokazati in se torej krvnega sorodstva pri svojem narodu ne moremo več neposredno zavedati, vendar zadostuje za to kak simbol, ki je postal nositelj te duševne integracije. Naša ljubezen do naroda ni zaradi tega nič manjša, kakor je bila kdaj ljubezen prednikov, ko so imeli še živo neposredno zavest krvnega sorodstva narodne enote. Naše narodno čustvo se ne ohladi niti tedaj, če se nam dokaže, da ima naš narod v sebi toliko in toliko tujke krvi. Narodno čustvo nam je ostalo enako močna moralna sila, ki nas usposablja do nesebičnega požrtvovalnega dela v svrhu človeškega napredka, ki ga zasledujemo v napredku lastnega naroda. Pa tudi v okvirju rodbinskega življenja dejansko krvna enota ni več popolnoma ohranjena; že na zgodnji stopnji rodbinskega življenja

sprejemajo se tujerodne primesi. Sprva je žena oziroma mati nove rodbine v starem rodbinskem okvirju tak tuj element. Te tuje primesi pa ne morejo skaliti zavesti krvne enote. Tuji elementi se asimilirajo in kot taki izginejo v rodbinski skupnosti. Zavest krvne enote pa se na ta način razširja, čustvo sorodstva objema vedno širši krog družabne celote in prehaja tako preko rodov na plemena in narode, ki so na katerikoli način nastali. Glavno pri tem je, da zavest krvne enote ne potemni, oziroma da se razvoju ne pretrga, to je: obroč prvotne celote mora ostati sklenjen, pa naj se tekom razvoja še tako raztegne. Na tej stopnji je torej krvna enota več ali manj fiktivna, kar pa v praktičnem oziru nima nobenega pomena. Glavno je, da deluje, zakaj je kot delujoči činitelj ima narodnost v socialnem življenju vevlažen pojem, ker je gonilna sila moralnega življenja.

Narodnost je torej gonilna sila morale, brez katere ni mogoč noben socializem. To na ziranje o pomenu narodnosti za socializem je bistveno narodnemu socializmu, ki ni nikak šovinističen nacionalizem kakor ga goji kapitalistična družba. Narodni socializem povdarja le moralen in obče kulturni pomen narodnosti in ki jo smatra za glavni pogoj uresničevanja socialističnih idealov. Tudi ne stavi narodnosti v protislovje s pravilno pojmovano mednarodnostjo; vendar je tega razhajanja, da se internacionalna delavstva ne da graditi brez narodnosti ali celo proti narodnosti, temveč graditi jo je treba integrativno na narodnostih.

To so vodilna načela narodnega socializma.

Urar
Ed. Škopek
Ljubljana, Mestni trg št. 8.
Velika zaloga ur, zlatnine, srebrnine in optike. - Popravila se izvršujejo strokovno in pod jamstvom.
Cene nizke.

!!!!
Ijaz perem zastojl brez ropota, brez krtače. Vaše perilo v dveh urah snežno-belo!
Jaz Vam prihranim lezo in muko! Kajti jaz sem nesebičen in neutrudljiv. Jaz prihranim čas in denar, kajti jaz delam sam in ne zahtevam nobenega plačila!

Moji ljubčki
živalske slike za naše malčke, na trdem kartonu. Cena 8 dinarjev.
V Zvezni knjigarni
Ljubljana, Marijin trg 8.

HELSON-FONTAN
Jaz prištedim milo, ohranjam perilo in se z enim samim pranjem že izplačam, kajti jaz sem avtomatični pralni stroj. Predstavljanje in poskusno pranje, ne da bi trebalo kupiti pri
HELSON, Wien VI., Chwallagasse 2
za hotelom Kummer, Mariahilferstrasse, dnevno od 4-6 ure popoldne.
Točen izvoz. Telefon 909/VIII.
Zastopstvo za SHS še za oddati.

V trgovini
O. Bernatovič
Mestni trg št. 5
se dobe še po jako nizki ceni:
moške obleke od Din 160.— naprej
moške raglane od Din 250.— naprej
moške hlače od Din 80.— naprej
damske mantle od Din 150.— naprej
damske kostume od Din 180.— naprej
damske modne obleke od Din 200.— naprej
damska krila od Din 60.— naprej
bluze od Din 30.— naprej

Nakup in prodaja
vse vrstnih novih in že rabljenih
vreč in plaht
Sprejemamo zastopnike z dobrih referencami.
Ignac Bernfeld, Wien III., Rasumofskygasse 27

Auto
Bencin. — Pneumatika. Olje. — Vsa popravila. Mast. — In voznje. — Le prvovrstno blago in delo po solid. cenah nudi
Jugo-Auto d. o. z.
v Ljubljani.

Blago
za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in lute za tapetnike, sedlarje itd. priporočila tvrdila
A. & E. Skaberne, Ljubljana, Mestni trg 10

TRANSJUGO, d. d.
ZAGREB
3 Mazuraničev trg 3
Brzljavi: TRANSJUGO. 27-60 Telefon 27-60
PODRUŽNICE:
BEOGRAD, Kosmajka ulica 16.
IZPOSTAVE:
OSIJEK, Široka ul. 8.
SUBOTICA kod Plukovič i drug
i SKOPLJE.

Dobavlja
načeneje
traverse, železo, žeblice, apno, cement, gips, trstiko, žico, deske in ves gradbeni material.

Premog in cement
prodaja najcenejše
H. PETRIČ, Ljubljana, skladišče Balkan.

KOSTANJEV LES
prosto vagon in večje množine v gozdu kupi
J. Pogačnik, Ljubljana
Dalmatinova ulica št. 1/1.
Posredovalci se dobro plačajo

Razno perilo
za dame, gospode in deco priporočila tvrdila
A. & E. SKABERNE
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Stroji za izdelavo orodja za železno in kovinsko industrijo.
Stružnice z vodilnim in gonilnim vretenom.
Vrtalni stroji z enim in več vreteni.
„Radial“ vrtalni stroji.
Enostavni in univerzalni dolbni stroji (Fräsmaschinen).
Brusilni stroji, žage itd.
Velika stanovitnost!
Zmerne cene!
H. SARTORIUS Nachf., Gesellschaft m. b. H.
WIEN VIII., Laudongasse 12.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanški in trboveljski premog
vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava:
Prima čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.
Nalovi: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. v Ljubljani, Nunska ulica št. 19.

HYDRAWERK
Dr. Louis Röder
Wien VII., Zieglgasse 7.
Specijalitete:
Galvanski Hydra-elementi nedosegljive kakovosti.
Originalni Bergmann (Berlin) inštalaterski materijal, kakor izolirane cevi itd.
In predvojno blago.
Veliko skladišče (tudi transit). Točna postrežba.

Na prodaj
Vino in žganje
Pristno, liter od 5 Din. naprej prosto trošarine na Jesenicah.
Ivan Poljšak, Jesenice, hotel Pošta.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić & drug
Ljubljana, Bohoričeva ul. 20.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Lisičje kože
in kože divjačine sprejme v stroj, barvo in izdelavo
krznarstvo ROT, Ljubljana, Gradišče 7
kupiže kože divjačine po najvišjih cenah. — Sprejema moderniziranje.

Eksport.
Veletrgovina haloških vin
Vinko Stoklas
Sv. Andraž v Halozah, železniška postaja
Ptuj priporoča svojo bogato zalogo prvovrstnega haloškega vina. V sredini vinogradov.
Cene brezkonkurenčne!

TRANSMISSIONEN
Erstklassige Ausfahrungen
H. HEINRICH.
VERKEHR, HILFENSTADTSTRASSE 44-46
Zastopstvo za Jugoslavijo:
Strojarsko društvo „SILA“
tehniška poslovalnica in strojarska radionica
Ručan, Eršišnik i Handl
Zagreb, Draškovičeva ulica št. 11.

Iščem
potnika
za vinsko veletrgovino na Stajerskem, le prvovrstno moč.
Nastop takoj!
Ponudbe pod št. 556 na upravništvo lista.

POVEČANJE
FOTOGRAFSKIH SLIK
v vseh velikostih in barvah izdeluje umetni fotografski zavod
ATELIJE „VIKTOR“
LJUBLJANA
Beethovnova ulica št. 6 :-: zraven Kranjske hranilnice.
Obenem se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.
Moderni portreti! - Prvovrstna izvršitev zjamčena!

M. KUŠTRIN, LJUBLJANA.
Tehniško in elektrotehniško podjetje. Trgovina s tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti na drobno in debelo. Velika zaloga vseh vrst gumij, kolesne in avtomobilske pneumatike. Glavno zastopstvo polnogumijastih obročev iz tovarne „Walter Martiny“. Na razpolago je hidraulična stiskalnica za montiranje polnogumijastih obročev.
Centrala: Ljubljana, Rimska cesta št. 2. Telefon št. 588.
Brzljavi: Kuštrin, Ljubljana.
Podružnice: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20. Telefon št. 470.
Maribor, Jurčičeva ul. št. 9. Telefon št. 133.
Beograd, Knez Mihajlova ulica broj 3.

Odpadke iz rogovine (žagono)
kateri vsebujejo največ dušika
kot umetno gnojilo
dobavi
„Gumbarna“, Slovenska Bistrica.

Kraljeva poroka
se vrši 1. junija 1922. Za to svečanost izdelala je naša tvornica umetniški reljef Kralja in Kraljice, ki je lep okras vsaki hiši. Reljef služi kot spomin na Kraljevo poroko in naj ne manjka v nobeni družini. Cena je primerno nizka. Reljef je imitacija kovine v raznih nijansah ovalnost, izdelan kot nastavek za na omare; pripraven pa je tudi za obešanje na steno, zakar je napravljena zlato-rumena žnora in sredi (vrhu) žnore jugoslovansko-romunska pentlja kot simbol veze (poroke).
Ta krasno in umetniško izdelan reljef se dobi od 20. maja dalje v vseh boljših galanterijskih trgovinah Jugoslavije. (Naročili so ga tudi romunski trgovci v velikem številu).
Nabavite si vsi ta redek in lep spomin z željo
ŽIVEL NJ. VEL. KRALJ IN NJEGOVA NEVESTA!
„Icarus“, tvornica igrač, Ljubljana 7
P. n. trgovce opozarjamo na današnji članek pod dnevnimi vestmi.

Zbirajte za gladijoče v Rusiji!

Jadranska banka
Beograd.
Delniška glavica: Din 30.000.000. Rezerva: Din 15.000.000.
Podružnice:
Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Sibenik, Zagreb.
Naslov za brzljave: JADRANSKA. Naslov za brzljave: JADRANSKA.
AFILIIRANI ZAVOD:
FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLAND STREET, NEW-YORK CITY.

Združeni stavbeniki, Ljubljana

Poštni predal štev. 70 Telefon štev. 103, 180, 256, 447, 527

Projektiranje in izvrševanje vsakovrstnih zgradb do največjega obsega

Na razpolago prvovrstni strokovnjaki in praktiki
Bogata oprema z gradbenim inventarjem

Specijalisti za železobetonske konstrukcije.

Suhomesnata roba, mast, mesne delikatese

„Lucullus“

dion. društvo za promet i preradbu mesa

ZAGREB, Ciglena 8.

Telefon 101. Brz. naslov: „LUCULLUS“, ZAGREB.

Prodamo

Motor na sirovo olje

25 konjskih sil PH rabljen, pa v popolnoma dobrem in porabnem stanju.

Fabrikat „Marswerke“.

„TITAN“, d. d., Kamnik pri Ljubljani.

Za naša podjetja v Sloveniji iščemo za takojšnji nastop

knjigovodkinjo in kontoristkinjo

katere so že sodelovale v praksi in so zmožne slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, ter strojepisa in stenografije. Ponudbe pod šifro „Tako 777“ na upravo lista.

Tekstilna roba

vseh vrst

najceneje pri

Fradies, Wien I, Franz Josefs Kai 49.

P. n. damam vljudo naznanjam, da sem ravnokar dobila veliko novo tovarniško zalogo najnovejših

damskih in dekljskih **slamnikov**

„Tegal“, „Pikol“ in „Lisere“ in vabim cenjene dame na ogled. Oblike vsakovrstne prodajam po najnižjih tovarniških cenah. Sprejemam tudi damske klobuke v popravilo.

Ne zamudite ugodne prilike!

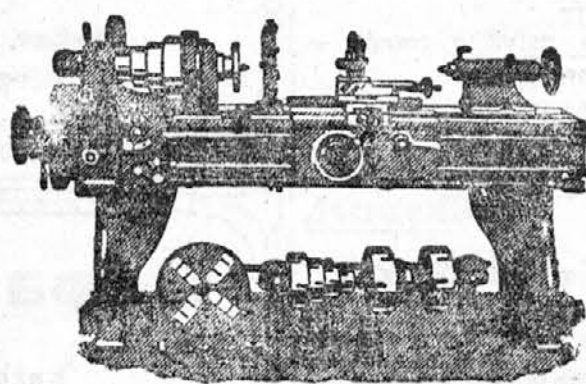
Modni salon

Alojzija Vivod-Mozetič

Ljubljana, Pred Škofijo 2/II.
poleg magistrata.

MAVH

HAESSLER & WOLF

Stroji in orodje za obdelavo kovin in lesa

WIEN I.,

Bauernmarkt Nr. 24.

Brzjavni naslov: Haessler & Wolf, Wien

Podružnice in lastna zastopstva: Graz, Praga, Budapest, Chemnitz.

◆ Zahtevajte naše ponudbe in kataloge. ◆

TRAKTOR (tovorni avto)

s priklopnimi vozmi, z železnimi obroči

se ceno prodaja.

Vprašanja na poštni predal 74 v Ljubljani pod „TRAKTOR“.

Galalit

Koščeni

Biserni

GUMBI

Prvovrstni

Brez konkurence

Tovarna za gumbes, Slov. Bistrica

Prodaja klavirjev in pianinov

najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar, Czapka, Hözl, Schweighofer, Stingl itd. Tudi na obroke.

Jerica HUBAD, roj. Dolenc
Ljubljana, Milšerjeva ulica 5.

Lepi prostori

na prometnom kraju,

primerni za denarni zavod ali večjo pisarno se dajo v najem v Mariboru. Najemnina po dogovoru. Ponudbe pod šifro „Lepi prostori“, Ljubljana, pošto ležeče, do 25. maja.

H. Suttner (Imetnik Henri Maire) v Ljubljani št. 8.

Preselitev!

Trgovina s klobuki **FRANC ŠMALC**
v LJUBLJANI

se je preselila z Mestnega trga

v lastno hišo na

Marijinem trgu št. 1.

Zahvaljujem se p. n. občinstvu za do sedaj izkazano zaupanje in naklonjenost ter se priporočam istemu za nadalje z velespoštovanjem

FRANC ŠMALC.

Delnška glavica:
K 20.000.000—

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA, LJUBLJANA

Selenburgova ulica štev. 1.

Rezervni zakladi:
K 6.500.000—

Podružnice:

Novo mesto, Nakah, Slovenjgradec

Telefoni št. 146, 458

Brzjavke: ESKOMPTNA

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

JUGOSLOVANSKA UNION-BANKA

preje MARIBORSKA ESKOMPTNA BANKA

USTANOVLJENA L. 1872

Beograd, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Murska Sobota, Velikovec,
Maribor, ekspoziturna podružnica Skofjaloka.

Akcijski kapital K 30.000.000

Rezerve K 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.